

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Motion 1

Da musse mer nach iwwert d'Motioun, déi den Här Jeff Engelen deposéiert huet, befragen, ier mer dëse Punkt kënnen ofschléissen. Wie wëll nach d'Wuert zu dëser Motioun? Den Här Graas.

M. Gusty Graas (DP), rapporteur | Jo, merci, Här President. Ech soen der ADR och Merci fir déi Motioun, déi se hei virgeluecht huet. Effektiv, ech mengen, dat ass eis alleguete bekannt, datt déi Verbindung an den Norden natierlech ausbesserungsfäeg wier, woubäi een awer natierlech net dierf vergiessen, datt dat vum geologesche Standpunkt hier net ëmmer esou evident ass. Dat ass eng Decisioun, déi een net einfach esou kann huelen.

Dir fuerdert hei, eng Etüd ze maachen. Jo, mir gesinn dat mat Sécherheet och net negativ. Also ech géing Iech proposéieren, datt mer déi vläicht géinge mat an d'Kommissioun huelen, datt sech dann do vläicht eng Kéier kéint méi echangéiert ginn, och en présence vu Fachleit vun der CFL, well fir elo einfach esou stante pede awer eng Decisioun hei ze huelen, dierft vläicht net esou evident sinn. Duerfir géing ech Iech bidden, vläicht domadder d'accord ze sinn, datt mer se géingen an d'Kommissioun verweisen.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci, Här Graas. Dann huet nach den Här Marc Lies d'Wuert gefrot.

M. Marc Lies (CSV) | Jo, merci, Här President, fir d'Wuert. Bon, ech mengen, mir kënnen eis effektiv nach alleguerten drun erënneren, wéi den Tunnel agestierzt ass am Norden, datt dat ganz penibel war fir alleguerten déi Leit, déi aus dem Norden a Richtung Zentrum komm sinn. Duerfir mengen ech jo och, wéi den Här Graas et gesot huet, datt et wichtig wär, dat doten eng Kéier ze analyséieren – an do soll sech effektiv d'Kommissioun domat befaassen –, datt effektiv den Zuchtransport natierlech a Richtung Norde wichtig ass an datt och duerno gekuckt soll ginn.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools, Här Lies. Da froen ech den Här Engelen, ob hien d'accord ass, d'Motioun an d'Kommissioun ze verweisen.

M. Jeff Engelen (ADR) | Jo, Här President, ech sinn domadder d'accord. Ech mengen, da kritt se vläicht eng Suite. An dat ass jo dat, wat mer wëllen. Et soll net ageschränkt sinn, well ech mengen, wéi den Tunnel agestierzt war – ech hat énescht vergiess, et ze soen –, war dat jo awer ee Joer, wou een Drëttel vun der Fläch vum Land quasi ofgeschnidde war vum Zuchsreseau. A wann elo nach eng Kéier esou eppes virkënt – ech wëll der Däiwele net un d'Wand molen –, wier et awer gutt, wa mer Alternativen hätten.

Et wär jo och wichtig am Hibleck op déi eenzel Gemengen, déi et betrëfft, well et kéint jo emol sinn, datt wann eng Etüd gemaach géif ginn a se da gemaach wier, déi eenzel Bauperimeetere vläicht liicht ugepasst misste ginn. Dat wier awer vläicht elo nach méi liicht wéi an 20 Joer oder an 10 Joer.

An ech mengen, duerfir wier et wichtig, datt mer géifen esou séier wéi méiglech den Accord kréien, mee ech sinn awer selbstverständlech d'accord, se mat an d'Kommissioun ze huelen.

Merci.

(Interruption)

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools, Här Engelen.

Da kënnen mer, mengen ech, elo ofstëmmen, ob Der d'accord sidd, dës Motioun an d'Kommissioun ze verweisen.

Vote sur le renvoi de la motion 1 en commission

Wien d'accord ass, soll d'Hand an d'Luucht hiewen?

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Dat heescht, d'Mobilitéitskommissioun soll sech esou séier wéi méiglech mat där Motioun befaassen.

(La motion 1 de M. Jeff Engelen est renvoyée à la Commission de la Mobilité et des Travaux publics.)

5. 8517 – Projet de loi modifiant la loi modifiée du 6 juin 2019 relative à la gestion, à l'accès, à l'utilisation de l'infrastructure ferroviaire et à la régulation du marché ferroviaire

Als nächste Punkt um Ordre du jour steet de Projet de loi 8517 iwwert den Émbau vun der Beetebuurger Gare.

Plusieurs voix | A!

(Brouhaha)

M. Fernand Etgen, Président de séance | D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. A Rapporteur ass den honorablen Här Gusty Graas. Här Graas, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics

M. Gusty Graas (DP), rapporteur | Merci, Här President. Beetebuerg gëtt am Volleksmond Eisebunnerstad genannt, ...

(Interruptions)

... obwuel Beetebuerg offiziell keng Stad ass. Mee dat huet awer historesch Erklärungen, well zu Beetebuerg awer an der Zäit ...

M. André Bauler (DP) | Dir fuert op jiddwer Fall vill mat der Eisebunn, Här Graas. Chapeau!

M. Gusty Graas (DP), rapporteur | ... praktesch an all Haus eng Persoun war, déi direkt oder indirekt mat der Eisebunn ze dinn hat. Haut ass dat natierlech net méi de Fall. Haut hu mer eng aner Populationsstruktur zu Beetebuerg. Mee trotzdem ass dat awer nach ëmmer hänke bliwwen an d'Eisebunn ass nach ëmmer dominant an där schéiner Uertschaft Beetebuerg.

Den 11. August 1859 ass den éischten Zuch hei zu Lëtzebuerg gefuer, an zwar vun der Stad hei a Richtung Diddenuewen an noutgedrongen awer och duerch Beetebuerg, soudatt deemools am Fong geholl scho festgehalde ginn ass, datt Beetebuerg awer eng ganz wichtig Positioun an dem Eisebunnssreseau géing anhuelen. Ech soen awer net „gefuer“, mee déizäit ass e gerattert. Firwat gerattert? Mee well duunn u sech just Dampfmaschine gefuer sinn – dat war bis 1964, wéi se duunn ersat gi sinn.

Wat natierlech Beetebuerg och ëmmer ausgezechent huet – net onbedéngt am positive Sënn –, dat war déi berüümt-berüchtegt ominéis Barriär, eng Barriär, déi ëmmer fir ganz vill Stau gesuergt huet, eng manuell Barriär. Dat war eng ganz grouss

Barriär. An 1874 war am Fong schonn en éischte Projet, fir eng Bréck iwwert d'Eisebunn ze bauen. Deen ass awer deemools verworf ginn. An et huet gedauert bis den 2. Abrëll 1976, bis datt do konnt eng Eisebunnbréck zu Beetebuerg ageweit ginn, déi dann och spéider den Numm krut vum fréiere Buergermeeschter Émile Hammerel, een Numm, deen Iech vläicht entre-temps e bësse bekannt ass, well jo eng nei Bréck gebaut ginn ass, déi och deen Numm dréit an déi jo awer deelweis elo vill an der Press war, eng fonkelnei Bréck, déi iwwregens de 4. Abrëll dëst Joer och a Presenz vun der Ministesch zu Beetebuerg ageweit ginn ass.

Jiddefalls huet Beetebuerg sech ganz séier zu engem Dréipunkt vun der nationaler Eisebunn entwéckelt. Haut muss ee soen, datt Beetebuerg no der Stad déi zweetgréissten Eisebunninfrastruktur am Land huet. Mir, elo soen ech scho mir ..., mee Beetebuerg huet véier Linnen, an zwar a Richtung Esch, a Richtung Diddeleng a Volmerange-les-Mines, a Richtung Stad natierlech an och a Richtung Metz. Dat ass natierlech ganz wichteg.

Da kënn awer och natierlech de Fret derbäi. An do ass zum Beispill de Fretkorridor vun Amsterdam/Antwerpen, deen erfëkennt iwwer Beetebuerg, fir a Richtung Süde bis un d'Mëttelmiergrenz vu Frankräich ze fueren. An dann natierlech den Triage Beetebuerg-Diddeleng, deen natierlech och fir d'Industrie a fir d'Ekonomie hei zu Lëtzebuerg eng ganz grouss Bedeitung huet. Deen ass am Oktober 1982 ageweit ginn.

No där neier Bréck, déi jo dann, wéi gesot, elo am Abrëll ageweit ginn ass, ass dann elo de Moment komm, fir sech och Gedanken ze maachen: Muss net och d'Gare mat deem ganzen Alentour erneiert ginn? Ech mengen, wann een déi Gare e bësse kennt, da weess een, datt dat net vu Muttwëll ass.

Et ass eng Gare, déi net onbedéngt clientsfrëndlech ass. Ee Beispill: Een, deen am Rollstull ass, huet Schwierigkeeten, duerch de Souterrain op déi eenzel Quaien ze kommen. Et ass zwar am Dezember 2021 och eng Passerell gebaut ginn, wou e Lift dran ass, mee nach wie vor ass dat awer e ganz grouss Problem.

D'Architektur vun där Gare ass awer ouni Zweifel erhaltenswäert. An et kann een nëmme frou sinn, datt jiddefalls déi Gare net dat selwecht Schicksal erleit wéi d'Gare zu Ettelbréck. Dir déi, déi sech nach kënnen drun erënneren: Dunn hate mer grouss Diskussiounen och heibannen iwwert d'Erhale vun der Struktur vun der Architektur vun der Gare Ettelbréck. Aus enger Rei vu Grënn konnt déi dann net konservéiert ginn. Dat geschitt awer elo zu Beetebuerg net.

De Moment, wéi gesot, setzt sech d'Gare aus verschiddene Gebaier zesummen. Et sinn der am Ganze véier. Mir hunn och véier Quaien. An dat sinn natierlech Saachen, déi awer elo mussen onbedéngt erneiert ginn.

Aktuell gëtt jo awer och äifreg un deem neie Gleis zwëschen der Stad a Beetebuerg geschafft. An deen, deen dee Chantier nach net gesinn huet, deem kann ech nëmme recommandéieren, dat emol eng Kéier kucken ze goen. Dat ass wierklech impressionant, wat do entsteet. Dat ass, wéi gesot, e Chantier, dee passt an de Kader vum Modu-Konzept, dee bis 2030 ausgeschafft ass. Mee deen ass awer elo vum Plan national de mobilité 2035 iwwerholl ginn.

Dat bréngt natierlech mat sech, datt nach zousätzlech Zich an d'Gare Beetebuerg erakommen, déi elo schonn iwwerlaascht ass. An dowéinst ass et och wichtig, wéi gesot, datt déi Gare elo hei ausgebaut an och verbessert gëtt.

Dee Projet de loi, iwwert dee mer haut diskutéieren, huet eng Rei Objektiv. Éischtens, d'Eisebunnsinfrastruktur verbessern, dann, wéi ech elo scho gesot hunn, der steigender Zuel vun de Passagéier awer och Rechnung droen, eng besser Accessibilitéit an dann och de Confort fir d'Usagere vun der Gare de moderne Krittären upassen.

Dann natierlech sollen och d'Awunner méi virum Kaméidi geschützt ginn. Ech mengen, een, deen no bei enger Gare wunnt, an enger Gare, déi staark frequentéiert gëtt, dee weess, datt dat natierlech awer och eng Rei Nuisancé mat sech bréngt, virun allem um Niveau vum Kaméidi.

An dann dee gréissten Investissement, dee besteet am Bau vun engem sougenannte „saut-de-mouton“. An domadder kann elo vläicht net jiddwereen eppes ufänken, mee dat ass u sech näischt aneres wéi e bëssen eng speziell Bréck, där elo schonn eng amgang ass gebaut ze ginn an der Entrée vu Beetebuerg, wann Der aus der Stad kommt.

Dann ass natierlech och nach e wichtege Projet hei ze ernimmen: dat ass, datt déi véier Quaië solle moderniséiert ginn. An da riichten ech mech och an d'Richtung vu menge Kollege vun Diddeleng. Do kënn nämlech en extra Quai nëmme fir déi Diddelenger, déi vu Volmerange-les-Mines kommen.

(Interruptions)

Dat ass de Quai 3N. Awer dee gëtt e bësse méi isoléiert.

(Interruption par M. Dan Biancalana)

Dat ass elo vläicht net falsch ze verstoen, Här Buergermeeschter vun Diddeleng, mee ech mengen, et huet awer eng kleng Bedeitung.

(Hilarité)

An da kënn awer nach ee Projet derbäi – an ech mengen, de Buergermeeschter vu Beetebuerg gëtt mer do och net ganz Onrecht –, deen eis och net ongeleeë kënn. Dat ass, fir d'Mobilitéitspolitik zu Beetebuerg nach besser ze maachen, wat zwar ganz schwéier ass, mee do kënn eng nei Passerell, déi da vum Jacquinots-Park eriwuer geet. Déi ass just fir Foussgänger a fir Vëlofuerer reservéiert, wat mir natierlech och begrüessen. Bon, dat geet da weider bis an d'Rue Michel Hack an esou weider. Ech ginn elo net an d'Detailer. Ech mengen, déi meescht kënne sech dorënner och net eppes virstellen. Mee wat awer wichtege ass: Se gëtt ugebonnen un eng Vëlospist, déi a Richtung Parc Merveilleux, deen der jo alleguer kennt, soll kommen.

Da mussen natierlech déi Unterführungen nei amenagéiert ginn – déi sinn net grad adaptéiert –, do kommen dann och Liftten dran an dat ass och ganz wichtege. An déi Unterführung, déi de Moment besteet fir d'Foussgänger, fir vun enger Säit op déi aner ze kommen, déi gëtt natierlech dann och moderniséiert.

En neien, och wichtege Projet ass den Amenagement oder de Reamenagement vum Parvis virun der Gare. Mir hunn de Moment néng Buslinnen, déi vu Beetebuerg fortginn. An do ass dann och eng Etüd virgesinn, fir en neit Park&Rail-Gebai – net e Park&Ride, mee e Park&Rail-Gebai – ze bauen.

Do muss ech awer elo hei eng kleng Remark maachen: Dat ass e Projet, fir deen am Gesetzesprojet just virgesinn ass, eng Etüd ze maachen. Mat deem Projet ass – wéi soll ech soen, fir mech dann elo mol ganz gentil auszudrécken? – vläicht net jiddwereen an der Gemeng awerstanden, well eeben d'Gefor e bësse besteet, datt zousätzliche Verkéier ugezu gëtt an d'Uertschaft Beetebuerg. An dowéinst hat och de Beetebuenger Schafferot a senger Erklärung

Follgendes festgehalten, ech zitieren dat hei: „Une décision concernant la réalisation d'un nouveau ‚Park&Ride‘ – sou hu mer zwar geschriwwen – „dépendra d'une étude préalable au sujet de l'impact sur le trafic au niveau de la localité de Bettembourg et concernant l'accessibilité du P&R par les habitants de notre commune.“

Dee Projet soll jo net virum Joer 2032 realiséiert ginn, mee wéi gesot, do si jo dann Etüd virgesinn. Déi Aarbechte sollen a véier Lousen ausgefouert ginn. Wat awer elo nach e speziell Element ass: Beetebuerg war am Zweete Weltkrich ganz staark bombardéiert ginn, besonnesch an deem Eck do. An duerfir muss am Virfeld detektéiert ginn, ob net nach vläicht fréier Bomben oder Munition do leien. An net méi spët wéi gëschter ass nämlech an der Proximitéit vun der Gare nach eng ganz Rei Munition entdeckt ginn, soudatt et also net auszuschléissen ass, datt mer do nach aner Iwwerraschunge wäerte kréien. An dowéinst ass et, wéi gesot, wichtege, datt dat am Virfeld ganz genee detektéiert gëtt.

Während den Aarbechte bleift d'Gare natierlech awer operationell. An d'Aarbechten un de Gleiser, esou wéi dat de Moment jo och de Fall ass, ginn nëmme während de Schoulvakanze gemaach. Just à titre d'information: Déi, déi d'nächst Woch gär wëlle mam Zuch vun der Stad op Beetebuerg fueren, müssen de Bus huelen, well eeben och do nach Aarbechte gemaach ginn. An dës Kéier ass dann och virgesinn, fir dat während de Schoulvakanz ze maachen.

Dann ass och festgestallt ginn, datt d'Biedem deelweis polluëiert sinn. De System vun de Catenairë muss och erneiert ginn. An d'Aarbechten un der Gare selwer kënnen och eréischt ugefaange ginn, wann de Poste directeur fäerdeg ass. Dat ass fir 2029 virgesinn, soudatt ee kann dervun ausgoen, datt dee ganze Projet u sech a siwe Joer kann ofgeschloss ginn.

Zum Käschtepunkt: Dat Ganzt kascht natierlech och e bëssen eppes.

(Interruption)

Virun hu mer iwwer 4,7 Milliarde geschwat. Elo gi mer e bësse méi bescheiden, mee ech mengen, fir esou eng Uertschaft wéi Beetebuerg ass dat awer garantiéiert eppes an dat soll och esou sinn. 426 Milliounen soll dat Ganzt da kaschten.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, vläicht nach e bësselchen iwwert d'Prozedur. De Projet de loi gouf de 26. März 2025 deposéiert. De 17. Juli gouf de Rapporteur designéiert, an do war de Krittär, datt een déi Gare gutt kenne misst. An dann den Avis vum Conseil d'État ass vum 17. Juni 2025. En hat keng Remark gemaach, en hat just nach eng Proposition de texte gemaach, wat den Alinea 2 ubelaangt.

D'Chambre des Métiers huet dann och gefuerdert, esou wéi an der Vergaangenheet, datt d'Aarbechte sollen a Lousen ausgeschriwwen ginn. Dat geschitt jo och elo. D'Chambre de Commerce hat keng Observationen ze maachen. D'Gesetz huet u sech nëmme een Artikel a gemäass der geleefeger Praxis ginn all déi grouss Eisebunnsprojeten, wéi gesot, an engem Relevé festgehalten. Dat ass da konform zum Artikel 80 vum modifiéierte Gesetz vum 8. Juni 1999 iwwert de Budget, d'Kontabilitéit an d'Tresorerie vum Staat. An dofir gëtt da proposéiert, d'Annex 1 vum modifiéierte Gesetz vum 6. Juni 2019 relative à la gestion, à l'accès à l'utilisation de l'infrastructure ferroviaire et à la régulation du marché ferroviaire ze änneren, andeems den neie Projet Nummer 43, dat ass dann d'Renovatioun vun der Gare Beetebuerg, bäigesat gëtt.

Voilà! Ech géif Iech bidden, dësem ganz wichtege Projet, deen elo e bësselche mat Lokalpatriotismus ënnermoolt war, zoustëmmen.

Une voix | Et war e bësse vill.

M. Gusty Graas (DP), rapporteur | Et ass awer nach gaangen.

(Hilarité et interruption)

An d'DP wäert mat ganz grousser Begeeschterung dësem Projet dann och zoustëmmen. Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci, Här Gusty Graas. Den éischten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Marc Lies. Här Lies, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Marc Lies (CSV) | Merci, Här President, fir d'Wuert no dësem ganze passionanten Exkurs, och wat d'Geschicht vu Beetebuerg an der Beetebuenger Gare ugeet. Ech wäert dann elo effektiv e bësse méi nüchtern hei op dat Ganzt reagieren. Ech kann Iech awer soen: Mir hu jo effektiv zwee Deputéierter vu Beetebuerg, an deen zweeten Deputéierte vu Beetebuerg wäert dann och nach e puer Wuert soen. Duerfir wäert ech mech deementspriedend och relativ kuerz halen.

Här President, e Merci dem Rapporteur fir dëse flotte Rapport, deen e gemaach huet. Bon, ech mengen, d'Gare Beetebuerg, wéi scho gesot, ass e Knotenpunkt, wat de Personeverkéier am Süden ugeet, an duerfir eng ganz, ganz wichtege Gare. Et ass och déi Gare hei am Land, déi déi zweetmeeschte Passagéier huet, nieft der Stad Lëtzebuerg natierlech, also der Gare hei an der Stad. An duerfir ass et wichtege, datt dës Gare dee Moment effektiv nees eng Kéier eng Mise en conformité gesäit an awer och d'Sécherheet vun de Passagéier an Zukunft nach verstärkt wäert consideréiert ginn, mee och, datt d'Passagéier an Zukunft einfach méi Confort hunn.

Dëse Gesetzesprojet, dee geet och Hand an Hand mat dem Ausbau oder dem Neibau vun der Zuchstreck Stad bis an de Süden, bis op Beetebuerg. Bon, ech mengen, do ass schonn zanter Joren dru geschafft ginn an ech mengen, déi Diddelenger oder déi Beetebuenger, wa se bis heem fueren oder wa se vu Beetebuerg a vun Diddeleng bis heihikommen, hunn dann och kënne feststellen, datt virun enger Zäitche mat der Bowstring-Bréck do eng ganz impressionnant Bréck entstanen ass, eng nei Bréck fir eeben den Zuchverkéier. An ech mengen, déi Bréck ass och e bëssche symbolesch fir de Schinneverkéier, eng Bréck, déi ganz kloer dokumentéiert, datt d'Lëtzebuenger Land virun an den ëffentlech Transport an an de Schinneverkéier investéiert.

Bon, do virun, zwëschen der Gare centrale a Beetebuerg, do befënnt sech och déi Houwalder Gare. Bon, ech mengen, och déi Houwalder Gare wäert d'nächst Joer, 2026, komplett fäerdeggestallt ginn, wat och e wichtege Element ass fir de Persounen- oder de Schinneverkéier. Duerfir dat just als Randnotiz.

Vläicht och zwee Wuert dozou, datt nieft der Urbaniséierung vum Ban de Gasperich an dann awer och der Restrukturatioun vun der ZAC Houwald an dem Midfield, wou an deenen nächste Jore wierklech nach vill Meeterkareeë wäerte gebaut ginn, et wichtege ass, datt nieft dem ëffentlechen Transport – ech hat et viru scho gesot – och dru geduecht gëtt, eeben den Individualverkéier weider ze stärken.

An, Madamm Minister, Dir wësst, wat elo kënn: De Contournement ronderëm d'Gemeng Hesper, de Contournement Alzeng, ass eeben e Bindeglied fir dat Ganzt a muss och an deenen nächste Jore kommen!

Bon, ech mengen, d'Mise en conformité vun dëser Gare ass extreem wichteg an dréit derzou bäi, datt effektiv d'Attraktivitéit vum Schinneverkéier hei am Land nach méi grouss gëtt, an duerfir wäert d'CSV och dëst Gesetz matstëmmen. Merci.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools, Här Lies. An da wier et um honorabelen Här Yves Cruchten. Här Cruchten, Dir hutt d'Wuert.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Merci, Här President. Haut ass e laangen Nomëtten, dofir erspueren ech eis elo weider Detailer, mee Dir hutt jo alleguerten matkritt, wéi detailléiert dem Här Graas säi Rapport vun der Kommissioun war. An nach méi detailléiert war seng Schäfferotserklärung direkt hannendrop. Dofir géif ech awer gare soen, dass mer dee Projet wichteg fannen. D'Moderniséierung vun der Beetebuerg Gare soll virugedriwwen ginn. Dat soll eis och eppes kaschten. Dee Projet ass ze ënnerstëtzen an dofir gi mir eisen Accord.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools, Här Cruchten. An da geet d'Wuert un den honorabelen Här Jeff Engelen.

M. Jeff Engelen (ADR) | Merci, Här President. Ech wollt dem Här Gusty Graas en Häerzleche Merci soe fir säin Ausflug an d'Lokalhistorik. Da gluckst mäin Häerz ëmmer, wann ech esou Saachen héieren. Ech fannen dat flott an ech mengen, dat sollt een och e bësse bäibehalen an der Zukunft, mee wat mech am Fong geholl nach méi freet, dat ass, datt d'Struktur vun der aler Gare deelweis erhalte bleift. Ech fannen, et ass och wichteg, datt mer och dorobber Wäert leeën. Dat gouf am Fong geholl bei eenzelne Saachen déi lescht Zäit vernoleisseg. An ech géif Iech un d'Häerz leeën, an Zukunft och méi op déi Saachen opzepasst.

Dat gesot, wollt ech nach just der Madamm Minister eng Fro stellen, oder eng Erklärung froen. D'Busgare ass jo ewell gebaut an d'Gare kënnt elo, dat sinn am Fong geholl fir d'Leit zweemol Aschränkungen. Dir kënnt mer vläicht soen, oder herno der Chamber soen, firwat datt dat esou gemaach ginn ass. Ech denken, et huet eng gesond Ursach, mee da wier de Leit awer gehollef zu Beetebuerg. Déi hu mir dat un d'Häerz geluecht. Merci.

An ech ginn dann d'Zoustëmmung vun der ADR zu dësem Gesetz.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools, Här Engelen. An da geet d'Wuert un den honorabelen Här Meris Sehovic.

M. Meris Sehovic (déi gréng) | Merci, Här President. Merci och dem Rapporteur fir säin historieschen Exkurs, deen ech ganz interessant fonnt hunn. Et ass gesot ginn, dass Beetebuerg wierklech e wichtige Kräizungspunkt am Schinnereseau ass, wou dräi Linnen zesummenzén. Dee Projet, deen hei virgestallt ginn ass, ënnerstëtzt mir natierlech voll a ganz, well en e wichteg Element ass.

De Rapporteur huet och duergeluecht, wéi eng aner Aarbechten am Moment ënnerwee sinn, schonn amgaange sinn oder wäerte geplangt ginn. Ech muss soen, dass déi heiten Infrastruktur net nëmme fir den Zuch wichteg ass. Se ass och wichteg, well déi nei Passerell dann entsteet a mer doduerch och eng besser Ubannung un den nationale Vëloseseau kréien. Dat ass natierlech och eppes, wat mir begrëssen.

An da bleift eigentlech nach just eng Fro un d'Madamm Ministesch: Et ass schonn e bëssen ugeklongen, woubäi ech elo d'Skepsis, Här Graas, net ganz verstanen hunn. Et geet ëm de Park&Ride, deen

net Deel ass vun dësem Finanzéierungsgesetz, mee deen awer op der Lëscht vun de Grands projets d'infrastructure war, déi mer – a menger Erënnung unanime – am Abrëll 2024 hei gestëmmt hunn a wou mer eeben der Regierung den Opdrag ginn hunn, d'Etüde virunzedreie fir dee Park&Ride.

An do géing et mech e bëssen interesséieren, wou mer dru sinn a wat vläicht och de Planning ass. Ech mengen, an do si mer eis dann erëm alleguerten eens, dass eng Rei vu Prekonditiounen och mussen erfüllt sinn, fir dass dat alles Sënn mécht a gutt ass an Zukunft. An do wär ech frou, wa mer vläicht e puer Indikatiounen nach zum Zäitpunkt géinge kréien.

Ënnerstëtzung vun deene Gréngen an e grouse Merci.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools, Här Sehovic. An dann ass et um honorabelen Här Marc Goergen.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Also, Här Graas, wien elo d'Eisebunnsgemeng oder -stad ass, kënne mer eng Kéier bei engem Tomatejus diskutéieren, well Péiteng huet do sécherlech och gewëssenen Usproch drop.

Hei wäerte mer dat natierlech matstëmmen an dofir maachen ech et och kuerz, an déi lescht, reschtlech Sekonnen a Minutte kann dann de Buergermeeschter vu Beetebuerg Ären Exkurs nach eng Kéier weiderféieren an eis e bëssen erklären, wéi schéin dass dat zu Beetebuerg alles wäert ginn.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools, Här Goergen. An den Här Goergen huet et gesot: D'Wuert huet elo den honorabelen Här Laurent Zeimet vu Beetebuerg.

(Exclamations et hilarité)

M. Laurent Zeimet (CSV) | Merci, Här President. Ech wëll Tech net ganz laang ophalen. Ech wëll awer ...

Une voix | Très bien!

(Hilarité)

M. Laurent Zeimet (CSV) | Genéisst de Moment, Här Buergermeeschter vun Diddeleng, well och Är Awunner wäerten heivunner profitéieren.

Ech wëll awer natierlech fir d'éischt dem Rapporteur, mengem Kolleeg Gusty Graas, Merci soe fir seng Erklärungen iwwer eis Heemechtgemeng, déi, wéi e richtig gesot huet, eng Gemeng ass, déi mat der Eisebunn gewuess ass a mat der Eisebunn leeft.

A mir sinn eng Kräizung. All d'Weeër féieren op an duerch Beetebuerg, ...

(Brouhaha)

... sief et iwwert d'Stroossen, sief et iwwert d'Autobunnen, sief et mam Zuch. Dat ass eis Chance, et ass awer och heiansdo eist Leed, well mer mat der Verkéierssituatioun mussen eens ginn.

Dëse Projet ass e wichtige Projet fir d'Eisebunn. Et ass awer och e wichtige Projet fir alleguerten déi Leit, déi op Beetebuerg kommen, ëmklammen, fir an d'Stad oder fir an de Süde weiderzefueren. An dofir, mengen ech, ass et och fir eis Mobilitéit, fir eis Eisebunn ganz wichteg, datt déi zweetwichtigst Gare vum Land och deem Usproch gerecht gëtt a moderniséiert gëtt.

Et ass och wichteg fir d'Gemeng, well et eng wichteg Plaz an eiser Gemeng ass an och d'Servicer natierlech mussen esou ugebuede kënne ginn, wéi d'Leit sech dat erwaarden.

Fir eis als Gemeng sinn natierlech déi Projeten och eng immens Erausforderung, wéi esou dacks. Et

wäerte laang Jore vu Chantier ginn a mir wier et ganz wichteg, Madamm Minister, fir fir eng gutt Zesummenaarbecht ze suergen tëschen alle Bedeelegten: eis als Gemeng, awer natierlech och den CFL, awer och net ze vergiessen de Ponts et chaussées, déi och dacks fréi hei an déi Projete mussen agebonne ginn. An déi Ofstëmmung – dat hu mer an der Vergaangenheet gemierkt – ass verbesserungsfäeg.

Ech wëll awer och drun erënnere: Am Schäfferot hu mer och d'Madamm Lorsché, an déi war an hirer Zäit, wou se hei an der Chamber war, ganz engagéiert fir dës Projeten. Dat soll hei awer och ernimmt ginn.

Une voix | Très bien!

M. Laurent Zeimet (CSV) | An deem Sënn wëll ech Iech alleguerten Merci soen, och am Numm vun den Awunner vun der Gemeng Beetebuerg, wann Der dëse Projet matdrot. An ech si frou, datt meng Fraktioun dat mat hiren 21 Stëmme wäert maachen. Villmools merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools, Här Zeimet.

D'Regierung huet d'Wuert, d'Madamm Mobilitéitsministerin Yuriko Backes. Madamm Backes, Dir hutt d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

Mme Yuriko Backes, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Sou, Dir Dammen an Dir Hären Deputéiert, nach eng Kéier e grouse Merci un de Gusty Graas fir dëse Rapport. Ech weess, dass dëse Projet him ganz um Häerz läit, wéi och dem Buergermeeschter a ganz villen aneren.

Ech mengen, nodeems d'Chamber hire Feu vert ginn huet fir de Contrat de gestion de maintenance, geet et hei ëm e wierklech wichtige Investitiounsprojet fir d'Modernisatioun an den Émbau vun der Beetebuerg Gare.

Et ass scho gesot ginn, d'Beetebuerg Gare ass den zweetwichtigsten Eisebunnsknuet an eisem Land no der Lëtzebuerg Gare. Haut passéieren do all Dag 36.000 Voyagueren. Dovunner klammen der 13.000 op der Beetebuerg Gare an den Zuch oder aus dem Zuch eraus.

Jo, mat engem Budget vu 426 Milliounen Euro ass dat schonn e bedeitend Investissement, mee ech mengen, et kënnt hei wierklech ganz ville Leit zegutt, mee och eiser Wirtschaft. Et ass gesot ginn.

Ech mengen, d'Beetebuerg Gare ass en Deel vum Hub Fret vum Land, zesumme mam Findel a mam Mäerterter Hafen, an dofir ass dat och eng wichteg Saach fir eis Betriber.

De Projet spillt ausserdeem och eng bedeitend Roll an der Ëmsetzung vum PNM 2035. Et ass gesot ginn: D'Gare ass vereelt. Ech mengen, déi Arichtungen sinn net méi zäitgeméis. Mir hätte gären, fir d'Biergerinnen an d'Bierger wéi och fir d'Frontalieren, déi dës Gare benotzen, dass mer eppes Besseres hikréien. An do wäerte mer dru schaffen.

Zousätzlech kënnt nach – an dat ass och mentionéiert ginn – d'Neibaustreck zwëschen Beetebuerg a Lëtzebuerg, déi 2027 fäerdeg gëtt. Och dowéinst muss d'Gare ugepasst ginn, fir déi zousätzlech Capacitéiten opzefänken an och ze maximiséieren.

D'Moderniséierung vun der Gare wäert d'Capacitéit fir d'Voyagueren erhéien an den Trafick vu Gidder a Persounen méi fléissend maachen. Béides ass wichteg fir d'Mobilitéit, mee och – nach eng Kéier – fir eis Économie.

Aus enger Gare gëtt also hei e moderne Mobilitééts-hub, deen eng optimiséiert Verbindung zwëschen Zich, Bussen an Autoen ubitt. An och d'Vëlosfuererinnen an d'Vëlosfuerer ginn net vergiess; d'Foussgänger och net. Ech mengen, dat ass alles en Deel vun engem multimodale Konzept, dat mer hei wäerten ëmsetzen.

D'Gare Beetebuerg gëtt och esou ëmgebaut, dass an Zukunft manner Zich sech kräizen. Dat ass gutt vum Gusty Graas erkläert ginn. Domadder wäert dann och d'Robustesse vun den Horairen erhéicht ginn.

Ausserdeem integréiert de Projet d'Upassung un déi technesch Interoperabilitéitsvirschrëften. Mir schwätzen hei och vun europäesche Standarden, déi hei musse garantéiert ginn. Domadder gëtt d'Gare méi sécher, och méi accessibel fir Leit mat Beanträchtegunge, an och de Kaméidi fir d'Leit, déi ronderëm wunnen, gëtt reduzéiert. Mat der Realisatioun vun dësem Projet wäert d'Beetebuerg Gare den nationale wéi och den europäeschen Ziler am Beräich vun nohalteger Mobilitéit an der Entwécklung vun den Eisebunnsinfrastrukturen also entsprechen.

Et ass iwwer e Park&Rail geschwat ginn. Jo, do ass eng Etüd en cours. Do gëtt dru geschafft. Ech kann Iech elo kee genauen Datum ginn, wéini déi fäerdeg ass, mee ech mengen, wa se fäerdeg ass, ass dann och de richtegen Zäitpunkt fir ze kucken, wat d'Pros and Cons vun esou engem Park&Rail sinn, wat och d'Noutwendegkeet vun esou engem Park&Rail ass.

Mee egal wéi, wann d'Decisioun géif geholl ginn, fir dat ze maachen, kann dat eréischt no all den Amengemeter, déi hei op der Gare gemaach ginn, stattfannen, well et kann een net alles zur selwechter Zäit maachen.

Här Engelen, ech mengen, mir schwätze ganz gären no der Chambersessioun driwwer. Ech hunn Är Fro net zu 100 % verstanen, mee vläicht kënne mer dat duerno kucken, an da kritt Der dann déi néideg Äntwerten.

Also, mam Feu vert vun der Chamber haut, wann Der dann Är Feu vert gitt, kann dann dëse scho grouesse Chantier d'nächst Joer ufänken. Den Émbau vun der Gare wäert am lafenden Zuchtrafik stattfannen, fir dass d'Matbiergerinnen an d'Matbierger wéi och d'Frontalieren ëmmer d'Méiglechkeet hunn, en Zuch ze huelen. An ech mengen, dat erkläert och, firwat de Chantier dann esou laang dauert.

Ech mengen, mir wäerte kucken, dass d'Inconvenientes esou limitéiert wéi méiglech gehale gi fir déi, déi hei reesen. A fir mech ass et och wichteg, dass mer hei eng optimal Kommunikatioun hikréie mat deenen, déi d'Gare benotzen, an natierlech mat der Gemeng. D'Zesummenaarbecht mat der Gemeng ass zentral. An ech ginn Äre Message och weider op alle Fall. D'Kommunikatioun mat de Clienten a Clienté wéi och mat der Gemeng musse mer gutt hikréien an ech sinn och iwwerzeegt, dass dat wäert klappen.

Voilà, Dir Dammen an Dir Hären Deputéiert, ech mengen, Dir hutt et – all déi, déi intervenéiert sinn – och gesot: Hei geet et wierklech ëm e Projet phare fir d'Mobilitéit vun eisem Land.

D'Zil ass wierklech ganz kloer, dass mer manner Retarden hunn, dass mer méi Sécherheet hunn, dass mer méi Capacitéit hunn, dass mer méi performant Pôles de mobilité hunn oder multimodal ënnerwee sinn zwëschen Zuch, Bus, Auto a Vëlo. An dat alles dréit dann och dozou bäi, dass mer weider optimal ëmweltfrëndlech Verkéiersméiglechkeete kënne ubidden.

Dofir soen ech der Chamber Merci fir dësen Invest. Et ass en Invest an d'Securiséierung vun – am Fong –

der Colonne vertébrale vun eisem Eisebunnsreseau. Merci fir d'Ënnerstëtzung.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools, Madamm Backes.

D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8517. Den Text steet am Document parlementaire 8517⁴.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8517 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Da komme mer elo zum Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 60 Jo-Stëmmen eestëmmeg uegohll.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt (par M. Laurent Mosar), MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Stéphanie Weydert), Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler (par Mme Nathalie Morgenthaler), Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler (par M. Alex Donnersbach), Michel Wolter (par M. Maurice Bauer) et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt, Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella (par M. André Bauler), Lydie Polfer (par M. Gusty Graas) et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert (par M. Yves Cruchten) et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

6. Ordre du jour

Da kéime mer elo zur Diskussioun respektiv dem Vott iwwert déi zwou Motiounen, déi den Här Arendt haut deposéiert huet.

(Interruption)

Da géife mer ufänke mat der Motioun, wou eng Contribution financière vun 20 Milliounen gefrot gëtt fir de Projet d'infrastructures binacionales zu Arel, iert de Projet de loi deposéiert gëtt.

Wie wëllt dozou nach d'Wuert ergräifen? D'Madamm Braz.

Mme Liz Braz (LSAP) | Ech wëll fir d'éischt effektiv op de Prinzip goen, deen an der Conférence des Présidents festgehale ginn ass vun de Motions libres. Eng Motion libre, déi deposéiert gëtt, soll eréischt no 24 Stonnen hei op den Ordre du jour kommen.

Virun allem: Dat heiten ass näischt Onbedeutendes. Mir hunn haut scho vill Suen heibannen ausginn. Et geet elo nach eng Kéier ëm vill Milliounen. Et ass

wichtig, dass mer eis un eis eege Reegelen halen an dass déi net ëmmer just dann, wann et der Majoritéit passt, gebéit ginn.

Mir sinn awer natierlech keng frustréiert, klengkariéiert Oppositioun. Dofir hu mer als LSAP eisen Accord och ginn, dass mer dat heiten awer nach haut kënne stëmmen, well mer och näischt wëlle blockéieren.

7. Motion de M. Guy Arendt relative à la contribution financière au projet d'infrastructures binacionales à Arlon avant le dépôt d'un projet de loi de financement

(Motion déposée au cours de cette séance publique – à consulter en page 36 de ce compte rendu)

Discussion générale

Mir wëllen awer ... Et ass eppes, wat eis an der Motioun feelt, nämlech d'Base légale vun deem Ganzen. Mir wëssen, dass et se gëtt, well an der Kommissioun ass gesot ginn, dass de Service juridique vun der Chamber dat iwwerpréift hätt an dass sech do op den Artikel 104 (2) vum Règlement vun der Chamber baséiert ginn ass.

A mir géifen d'Majoritéit awer froen, dat bei d'Considéranten eranzesetzen: „Considérant l'article 104 (2) du Règlement de la Chambre sur les nouveaux projets d'infrastructure“, well et ons wichteg ass, dass déi Base légale an dëser Motioun sollt verankert sinn.

Fir de Rescht géife mer eis deem elo net méi weider opposéieren. Mee mir wäere frou, wann an Zukunft eis eege Reegelen awer vun eis géifen agehale ginn.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci, Madamm Braz.

8. Ordre du jour (suite)

Och ech sinn der Meenung, datt Prinzippien net solle verwässert ginn. An ech mengen, ech géif proposéieren, datt deen dote Punkt op den Ordre du jour vun der nächster Conférence des Présidents soll gesat ginn, fir dat do ze diskutéieren.

M. Guy Arendt (DP) | Här President, et ass awer esou, dass wann d'Parteien all d'accord sinn, fir ...

M. Fernand Etgen, Président de séance | Dat ass och esou an dat wollt ech soen.

M. Guy Arendt (DP) | Voilà!

(Hilarité)

M. Fernand Etgen, Président de séance | D'Fraktiounen waren alleguer d'accord, datt mer awer déi do Motiounen haut géifen zur Diskussioun bréngen.

9. Motion de M. Guy Arendt relative à la contribution financière au projet d'infrastructures binacionales à Arlon avant le dépôt d'un projet de loi de financement (suite)

Wëllt nach een eppes zur Motioun, zum Inhalt vun der Motioun soen? Madamm Tanson.

Discussion générale (suite)

Mme Sam Tanson (déi gréng) | Jo, ech komme vläicht – an ech soen dat da fir déi zwou Motiounen – eng Kéier zeréck op déi Diskussioun, déi mer an der Kommissioun haten.